SINIMUSTA

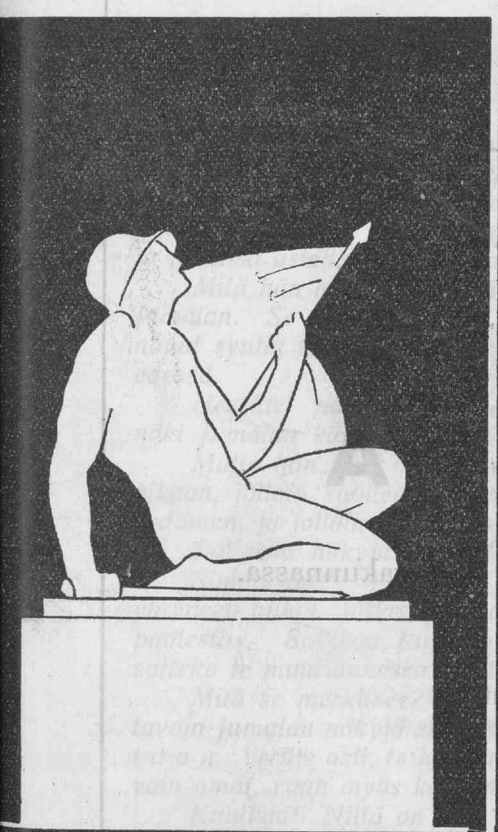

„SINIS VELJENI, KUN MINÄ KUOLEN, MINÄ HEILUTAN TAPPARAA....!"

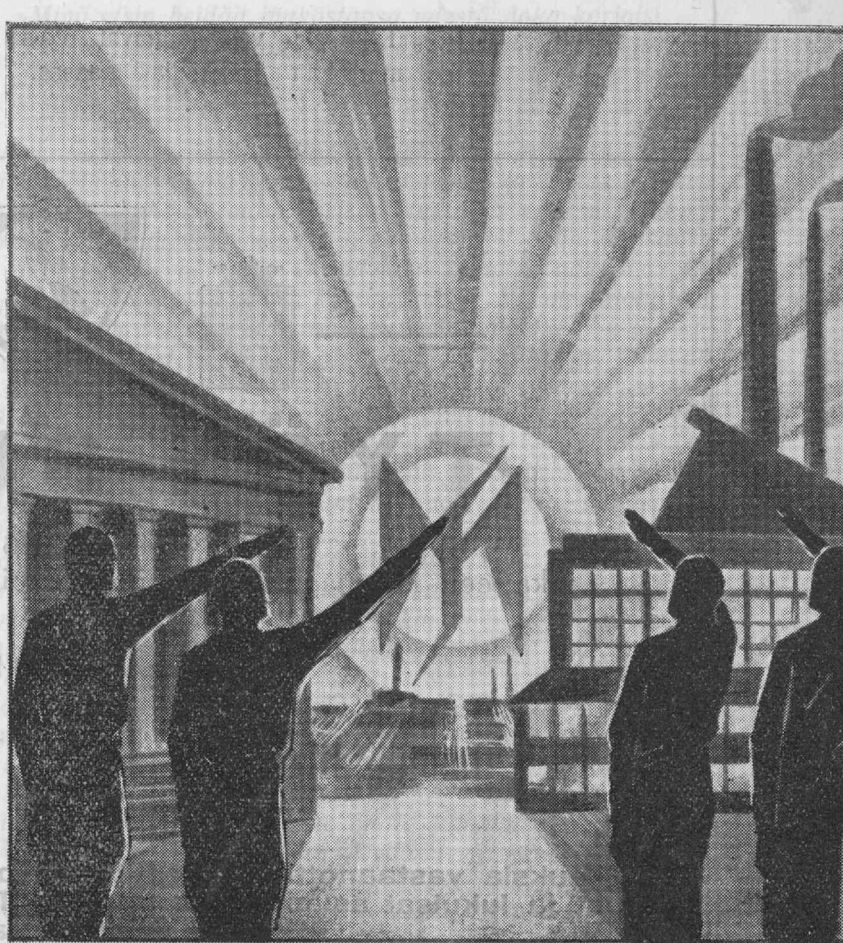

N:o 23 Marraskuun 15 p:nä 1935

SINIMUSTA

vuoden 1936 alusta jokaiseen isänmaalliseen kotiin!

Vuosikerta vain 25:—.

Tilauksia vastaanottavat postitoimistot, kirjakaupat ja sinimustat kaikkialla maassa.

TYÖN SUUNTA

vuoden 1936 alusta
jokaiseen isänmaalliseen kotiin Pohjois-Hämeessä ja Itä-Satakunnassa.

TILAUSHINNAT:

	Tampere	Maaseutu
1/1 vuodelta.....	65:—	55:—
1/2 „	40:—	30:—
1/4 „	27:—	18:—
1/12 „	9:—	6:—

Tilauksia vastaanottavat postitoimistot, Rautatiekirjakauppa, kirjakaupat ja lukuisat asiamiehemme, sekä Työn Suunnan konttori, Tampere, Kuninkaankatu 22.

TILATKAA! **LUKEKAA!**

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 23 15. 11. 1935

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A. JAAKKO J. VIRKKUNEN, toimitussihteeri
Auki 11—15. Puhelin 20306 ja taloudenhoitaja

„Jumalan edessä maan puolesta."

»Minä etsin heidän joukostansa miestä, joka korjaisi muurin ja seisoisi muurinaukossa minun edessäni maan puolesta, etten minä sitä hävittäisi, mutta en löytänyt. Hes. 22: 30.

Näitten sanojen kirjoittaja, profeetta Hesekiel, tunsi kipeästi omalla kohdallansa kansansa hädän. Kun hänen täytyi yhdessä kansansa kanssa nähdä vihollisen maatansa raastamassa ja sitten kulkea voittajansa jäljissä maanpakoon. Mutta profeetta oli oppinut taidon seisoa Jumalan edessä maansa puolesta. Silloin kun ihmissilmin katsoen kaikki näytti olevan menetetty, silloin viipyi hän kansansa ja maansa asialla Jumalan edessä. Ja Jumala antoi hänelle näkyjä. »Minä näin Jumalan näkyjä.»

Mitä hän näki? Hän näki menneisyyteen, hän näki syyn kansansa kärsimyksiin. Se oli unohtanut Jumalan. Se oli kumartanut vieraita jumalia, »kääntänyt selkänsä Herran temppeliin päin». Se oli sanonut syntiä tehdessään: »Ei Herra meitä näe». Se oli taistellut maansa puolesta, mutta ei Jumalan edessä.

Hesekiel näki, että sota, maastakarkoitus oli ase kaikkivaltiaan, väkevän Jumalan kädessä. Hän näki Jumalan käsittämättömän suuruuden ja vallan.

Mutta hän näki myös eteenpäin aikaan, jolloin Jumala väkevyydessään oli kokoava kansansa, aikaan, jolloin kuolleet luut saivat elämää, jolloin Jumala antoi kivisydänten sijaan uuden hengen ja sydämen, ja jolloin kansa taas asui isiensä maassa, Jumalaa palvellen.

Tällaisia näkyjä näki Hesekiel Jumalan edessä kansansa kärsimysten aikoina.

Sinimustat! Te olette nousseet korjaamaan muureja Suomen heimon ympärillä. Te ette ole yhtyneet niihin, jotka sanovat: »Kaikki on hyvin», vaan te olette vihkineet elämänne taisteluun »maan puolesta». Sallikaa Jumalan kysyä teiltä tuon kansansa kanssa kovia kokeneen miehen kautta: »Seisotteko te muuriaukossa m i n u n e d e s s ä n i maan puolesta?»

Mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että jos te seisotte Jumalan edessä, niin te näette profeetan tavoin Jumalan näkyjä siitä, kuinka »synti on kansan häpeä». Mutta te seisotte silloin myös syntiä v a s t a a n, verille asti, te korjaatte muuria omalla kohdallanne kantamalla syntinne Jumalan eteen. Eikä vain omat, vaan myös kansan synnit.

Kuulkaa! Niitä on liian paljon, jotka kyllä taistelevat maan puolesta, mutta Jumalaa vastaan, jotka sanovat synneissänsä: »Ei Herra meitä näe!» Älkää lisätkö näitten lukua! Kyllä Herra näkee! Seisokaa rukouksin ja kyynelin Jumalan edessä »maan puolesta!» Ja Jumala on antava teille näkyjä paremmasta tulevaisuudesta omalla kohdallanne, kansamme kohdalla, heimomme kohdalla. Hän antaa teidän katsoa kauas yli sen, miltä nyt näyttää, miltä nyt tuntuu. Eikä vain näkyjä, vaan myös voiman taistelussa ja voiton. Silloin ei Jumalan tarvitse sanoa Suomen sinimustista: »Minä etsin miestä heidän joukostansa, joka seisoisi m i n u n e d e s s ä n i maan puolesta, mutta en löytänyt.»

JUSSI KUOPPALA.

„Katu auki!"

(»Horst Wessel» marssista.)

Helsingin Sanomien N:ossa 305 on pääkirjoitus, joka ansaitsee laajempaakin huomiota. Mainitussa kirjoituksessa »*Luonnollisen kehityksen tie*» lausutaan ilmi tyydytys sen johdosta, että suomalaisuusrintamalla on huomattavissa tällä hetkellä jonkunlaista passiivisuutta. Lähimmän aiheen tähän ilonpurkaukseen on »kansallisen» edistyspuolueen päääänenkannattajalle antanut se huomio, että »Teknillisen korkeakoulun suomalaistamista koskevan aloitteen ollessa äsken eduskunnassa esillä eräs aktiivisen suomalaisuusliikkeen innokkaimmista johtajista alleviivasi tässä tapauksessa *luonnollisen kehityksen tien* ja käytännöllisten mahdollisuuksien huomioon ottamista.» Kun tämän professori Heiskasen ottaman harha-askeleen lisäksi on muutenkin »*suomalaiselta taholta suorastaan varoitettu liiallisesta kiihkoilusta ja kiirehtimisestä niin Tekn. korkeakoulun kuin myöskin Helsingin Yliopiston suomalaistajia*», niin ymmärtää Hels. Sanomien kehräävän mielihyvästä ja toteavan, että »*Tuollainen tasautumisilmiö kielitaistelussamme on mielihyvin todettava*».

Valitettavasti täytyy meidän hiukan jäähdyttää Hels. Sanomien iloa ja sanoa suoraan, että se on ennenaikaista. Suomalaisuusliike ei tule tuudittautumaan koskaan enää siihen ajatukseen, että se menisi eteenpäin ilman taistelua. Suomalaisuuden liike on aina ollut ja tulee olemaan *taisteluliikettä* eikä lähde enää koskaan konttaamaan sille »luonnollisen kehityksen tielle», joka edistysmielisessä sanomassa merkitsee *passiivisuutta* ja *paikoillaan pysymistä*. »Kansalliset» puolueemme ja puoluejohtajat ovat jo tarpeeksi kauan tehneet kauppaa kansallisuuskysymyksellämme ja luopuneet vaatimuksistaan monasti juuri ratkaisevalla hetkellä, mikäli ovat katsoneet sen puolueelleen edulliseksi. Se nuoriso, joka on astunut sinimustien lippujen alle, ei enää usko »kansallisiin» puolueisiin, vaan uskoo siihen *kansalliseen herätykseen*, jota nämä puolueet eivät tunne eivätkä tunnusta. SM-nuoriso jättää mielellään puolueet kömpimään »luonnollisen kehityksen» tielle, mutta marssii itse taistelevan suomalaisuuden rintamassa eikä pysähdy ennen kuin on luotu *suomalainen kansallisvaltio*. Tämän aavistavat ruotsalaisemme, ja senvuoksi on niiden kiihkein viha kohdistunut juuri IKL:ää ja SM-järjestöä vastaan. Senvuoksi ovat ne muodostaneet marxilais—edistysmielis—ruotsalaisen rintaman taistelemaan meitä vastaan, ja valitettavasti usein ovat mukana tässä taistelussa myös maalaisliitto ja kokoomuspuolue. — *Mutta ruotsalaistemme provokatioyritykset eivät saa meitä hetkeksikään horjahtamaan siltä tieltä, jolle olemme lähteneet.*

Kustaa Aadolfin päivän, marraskuun kuudennen, ovat ruotsalaisemme pyhittäneet jonkunlaiseksi »*ruotsalaisuuden päiväksi*». Silloin tuo »sorrettu» kansanluokka kerää itselleen uutta uskoa tulevaisuuteen juhlissa, joista ainakin Messuhallissa tänä vuonna pidetty sai suuret mittasuhteet. Me myönnämme mielellämme ruotsalaisillemme tuon huvituksen, mikäli se tapahtuu seinien sisällä, mutta emme voi hyväksyä sitä, että heidän käytettäväkseen on luovutettava myös *kadut*, joilla he saavat vapaasti riistää suomalaisuusmerkkejä turvattomien naisten rintapielistä tai hakata yksinäisiä kävelijöitä niinkuin on tapahtunut. »Ajan Suunnan» N:ossa 258 sanottiin »*Varokaa .provokatiota*» nimisessä kirjoituksessa, että IKL:n Helsingin alue, A.K.S. ja SM-järjestön Helsingin Po olisivat käskeneet jäseniään olemaan poissa Helsingin kadulta mainittuna päivänä. Tämä tieto, mikäli se koskee sinimustia, ei kuitenkaan pidä paikkaansa. *SM-johdon mielestä on suomalainen nuoriso oikeutettu olemaan Suomessa kadulla jokaisena vuoden päivänä eikä sillä ole oikeutta luovuttaa pääkaupungin katuja yksinomaan ruotsalaisten käytettäväksi yhdeksikään päiväksi vuodessa.* SM-nuorison on varottava provokatiota, se ei saa eksyä järjestysvaltaa uhmaaviin tekoihin, mutta jos siltä ruotsalaiset tahtovat sulkea kadut, kuuluu sille käsky kuten saksalaisille tovereillemme niiden taistelun aikana: »*Die strasse frei!* — »*Katu auki!*»

Helsingissä, 11 p:nä marraskuuta 1935.

Elias Simojoki.

Uusi nuoriso — uudet ihanteet.

Uusi nuoriso — mikä ihana, mutta samalla velvoittava nimitys nousevasta polvesta! Tahtoisi mielellään saada elää uudelleen nuoruutensa ja kuulua tähän nuorisoon. Onnellinen se nuori ihminen, joka sisäisen velvoituksen pakottamana ja kaikista ympäröivistä vastustuksista huolimatta tahtoo kuulua uuteen nuorisoon. Ja onnellinen on Isänmaa, kun se saa nähdä tämän nuorison ihanteet kerran toteutuneena.

Eräs suuri Isänmaan ja kansamme ystävä on lausunut sellaisen optimistisen ajatuksen, että Jumala on nähnyt tämän kansan johdatuksessa niin paljon vaivaa, ettei hän anna sen ajan melskeisiin ja ristiriitoihin sortua. Ja hän lausui sen ajankohtana, jolloin monen oli vaikea nähdä kansamme selviytyvän eri kansakunnaksi.

Tässä profeetankatseessa on erityisesti merkille pantava sen lähtökohta. Kansakunnan niinkuin yksityisen ihmisenkin juoksun määrä on Jumalassa. Siinä on ainoa, kestävä perusta kaikille inhimillisen elämän eri muodoille persoonallisuudessa, kodeissa, perheissä, yhteiskunnassa, valtiossa.

Se nuoriso, joka lähtee elämän velvoittavaan taisteluun ja ottaa paikkansa yhteiskunnassa omatunto sidottuna Jumalan sanaan ja uskollisena sen velvoitukselle kaikissa elämänoloissa, on sitä nuorisoa, jota sanomme uudeksi nuorisoksi. Tämän nuorison kautta Jumala tahtoo — niin uskon — pelastaa Suomen kansan siitä rikkinäisyydestä ja voimattomuudesta, missä nyt olemme.

Tämän nuorison ihanteet ovat toisenlaiset kuin entisen nuorison. Niissä voidaan sanoa piilevän tulevaisuuden lupauksen. Ja sen tulisesta innostuksesta nousevat kansakuntaa kohottavat suuret aatteet.

Se vanhempi polvi, joka on herännyt epäilemään entisten ihanteiden kestävyyttä ja katselee huolehtien kansan tulevaisuuteen, saa ilokseen havaita, että kodeistamme nouseva nuoriso lähtee elämään uusien tunnustähtien alla. Sille on jo koulun penkillä ihmeellisellä tavalla kirkastunut Isänmaa-käsite. Se ei aio kuunnella niitä seireenilauluja, jotka toitottavat, että Isänmaan asiat eivät kuulu nuorisolle. Siinä kuvastuu Jumalan ihmeellinen huolenpito Suomen kansasta. Hän on laskenut kansamme hädän nuorten sydämille. Ja Hän tahtoo käyttää heidän pyhää innostustaan tarkoitustensa toteuttamiseksi. Hän on puhunut nuortemme herkille omilletunnoille, ettei Hän ole antanut tätä kaunista, iki-ihanaa Isänmaata meille sitä varten, että me täällä riitelemme toistemme kanssa ja elämme eri leireihin karsinoituneina, vaan että me täällä hoitaisimme hengen ja aineen viljelyksiämme yksimielisenä, onnellisena kansana. Tämä ihana tulevaisuudenkuva silmiensä edessä uusi nuoriso tahtoo toimia ja elää. Se on vannonut Jumalan ja Isänmaan kasvojen edessä uskollisuudenvalan kirkkain silmin ja puhtain sydämin. Se tahtoo lähinnä Jumalaa rakastaa Isänmaataan — ja nähdä siinä kerran Jumalan tarkoitukset toteutuneina.

Puolueiden nuorisokerhoihin ei isänmaallinen nuoriso saata kuulua. Se tietää silloin rikkovansa pyhää kutsumustaan. Sillä se tahtoo astua etujoukkona lipunkantajana siihen uuteen Isänmaahan, jossa kansamme jäsenet ovat lopulta löytäneet toisensa.

Uusi nuoriso, sinimusta nuoriso ja sen uudet ihanteet ovat tällä hetkellä kansakunnan katseiden kohteina. Toisten silmät kyyneltyvät ilosta ja ihailusta nähdessään sen liikuttavan innostuksen ja uhrimielen, mikä tämän nuorison on vallannut. Toiset taas eivät löydä tarpeeksi korkeita sanoja häväistäkseen tätä nuorisoa ja sammuttaakseen siinä syttyneen innostuksen palon. Toiset näkevät isänmaallisessa nuorisossa kansamme onnellisemman tulevaisuuden lupauksen, kun taas toisten mielestä se voi johtaa maamme suuriin vaaroihin.

Mutta huolimatta siitä mitä sanotaan, tämä nuoriso ei petä ihanteitaan. Sillä se tietää tarkoittavansa niidenkin parasta, jotka sitä nyt kivittävät.

Jumala johtakoon SM-nuorisoa ja antakoon sille hyviä ajatuksia ja puhtaan mielen!

Eemeli Etelälahti.

NUORI VERI.

Joku aika sitten Helsingin sinimustat olivat katsomassa parasta »opetuselokuvaa», mitä täällä koskaan on esitetty. Se nimittäin opetti, kuinka palavasti on rakastettava Isänmaata ja omaa kansallisuutta. Tämän elokuvan nimi on »Nuori veri», ja se on kuvaus Puolan koulunuorisosta ryssän sorron painamana. Isänmaallisesti ja kansallisesti heränny nuoriso ei voinut sorron ja väkivallankaan edessä taipua vaihtamaan isiltä perimäänsä puolalaisuuttaan ryssäläisyyteen. Se oli n u o r i v e r i, joka huusi sellaista vastaan. Se kuohahti inhoittavien ja raakojen oppimestarien edessä. Se ei voinut kärsiä sitä, että Puolan historia, i s i e n h i s t o r i a, joutui pilkattavaksi kouluissa. Se ei voinut ikinä suostua siihen, että puolalainen nuoriso lakkaisi olemasta ilman taistelua ja tulista vastalausetta. Vieraitten käskijöitten silmäin edestä nousi sellaisia nuorukaisia ja neitosia, joiden mielen hehkua oli mahdoton sammuttaa. Se vapaudenrakkaus, joka heissä asui, oli pyhää ja koskematonta. Ken sitä luuli voivansa hallita, hän erehtyi perinpohjin. Palava ja nuorekas puolalainen henki ikäänkuin hehkutti koko koulunuorison pienimpiä alaluokkalaisia myöten. Se oli n u o r i m i e l i, jonka suuri aate niin helposti valloitti.

Kun tällaista elokuvaa katseli, niin monta kertaa iski mieleen: »Tuo on juuri samaa, mitä meillä sinimustillakin on!» Niin mekin tunnemme nuoruuden voiman suonissamme. Niin mekin tunnemme Isänmaan ja suomalaisuuden valloittavat aatteet. Niin meidänkin veremme huutaa vastaan, kun niitä aatteita painetaan häpeään. Emme mekään voi sallia esimerkiksi sitä, että suomalaista historiaa hakkapeliittain päivänä opetetaan »ruotsalaisuuden päivällä». Niinkuin he, niin mekin olemme saaneet vasten kasvojamme pilkallisen sanan: »Senkin patriootti!» Niinkuin he, niin mekin olemme pitäneet kokouksemme ja laulaneet laulumme salassa, peitettyjen ikkunoiden takana. Meillekin on puhuttu satamiljoonaisesta Venäjän kansasta varoitellen. Meillekin on asetettu näkyjemme eteen mahdottomuuksia. Ja vihdoin: mekin olemme kokeneet tuskallisia sisäisiä taisteluita.

Puolan nuoriso näki kymmenen vuoden kuluttua suurten unelmiensa toteutuvan. Nuoruuden usko voitti sittenkin! Pilkatut tulevaisuusnäyt saivat kunniansa. Vapauden aate, joka asui nuorissa, toteutui. Puolan historia ei joutunut häpeään. Sen kunniakkaimmat lehdet kirjoitettiin nuorella hehkuvalla verellä.

Ja sinä, SM-toveri, joka luet tätä, oletko oppinut tästä jotain? Katso, n u o r u u s on sinun suosituksesi tässä järjestössämme. Se on sinun lahjasi, sinun etuoikeutesi ja sinun voimasi, johon voit luottaa. Juuri se veri, joka suonissasi virtaa, on se voima ja uhri, jolla Isänmaan suuri tulevaisuus luodaan. Se on takauksena Suomen onnesta, vaikka se olisikin vielä kymmenien vuosien takana.

Taistelutoverit! Mitä huolimme siis vastuksista, kun meillä on elämän kevät aseenamme. Onhan yksi lauluistamme tämä:

»Tehtävä on työtä, kun on nuori,
olkohotpa vastukset kuin vuori.»

Se on meidän oma laulumme, meille laulettu. Antakaamme viisaitten toimia viisautensa mukaan ja varovaisten varovaisuutensa mukaan. Taistelkaamme me niinkuin nuori veri vaatimalla vaatii! Kylmyys olkoon niiden, jotka vuodet ovat kylmentäneet. Tuli ja hehku olkoon meidän! Ja kun taisteluun joudumme, kaikukoon meidän huuliltamme »Ateenalaisten laulu» — nuoruuden ylistys:

»Joukon järkkyy sankarimaine,
jos ehtien eelle, nuorten jäätyä taa,
kaatuvi harmajapää.
Nuoren siihen on rientää sorjin,
viel' elon aamun kukkiva seppele kun
kaartavi kutreja pään — — —.»

Erkki Ervamaa.

Itsenäinen sukupolvi.

J. Tevaluoto.

Tänä aikana on paljon puhuttu nuorison sielusta. Tässä lehdessä on monasti aikaisemmin puhuttu, miten puoluejohtajat ovat alkaneet menettää otettaan nuorisoon. He huomaavat, miten suurista asioista on kysymys: uusi maailmankatsomus on marssilla ja löytää tiensä moniin suomalaisiin sydämiin. Tosin on heillä vielä salaisena toiveena se, että nuoriso varttuessaan miehuusikään hylkäisi suuret ihanteensa ja muodostaisi käsityksensä sovinnaisiksi ja taipuisi olevien olojen mukaan vanhoihin kaavoihin. Jos todella näin kävisi, ei SM:llä olisi mitään tulevaisuutta ja sen taistelu olisi turhaa. Mutta kun näkee ne suuret nuorisojoukot, jotka vakavina tekevät lupauksensa Isänmaalle, ei voi muuta kuin sanoa: »Ille faciet». Sillä tämä nuoriso näkee näkyjä ja tähyää ihmeellisiin asioihin, sen askelissa kaikuu uuden maailmankatsomuksen voitonvarmuus. Se kieltää itsensä sentähden, että se voisi uhrata enemmän kuin mikään sukupolvi sitä ennen.

Puhutaan halveksivasti »kansallisesta mystiikasta, joka on lyönyt päänsä seinään». Kansallinen sivistyneistö muka menettää sisäisen vapautensa, kun se »palvoo isänmaallisuutta». Mutta tässä maassa on paljon niitä, jotka eivät tunnusta tätä maata Isänmaakseen. Suurin tehtävä SM-nuorisolla tällä hetkellä on viedä isänmaanrakkauden tuli jokaiseen sydämeen. Ilman kokonaisuutta ja yksimielisyyttä ei ole valtiota, joka voi seisoa »lännen etuvartiona itää vastaan». Lopultakaan ei täällä ole muuta kuin kaksi mahtia, jotka käyvät keskenään taistelua nuorisosta ja sen sielusta. Kansainvälinen marksilaisuus ja kansallinen kokonaisuusajatus seisovat jyrkästi toisiaan vastassa. Mutta kaiken hedelmättömän sovinnaisuuden keskellä nuoriso muodostaa »kuudennen luokan kysymyksistä» ensiarvoisen tärkeitä asioita ja tekee sen taisteluvalmiudella, joka mykistää vanhan polven.

Miten tämä on mahdollista. Sen tekee usko kansalliseen ylösnousemukseen. Se pakottaa suuriin tekoihin ja uhrauksiin. Se pakottaa nuorison kansojen kaitsijan eteen. Sen mukana kulkee näkymätön voima, joka ei ole maanpäältä kotoisin ja sentähden sen voitto on varma. Itsenäisen Suomen nuorisolla, sen ensimmäisellä sukupolvella, on suuret tehtävät, kun se saa testamentin vanhalta polvelta, ryhtyen täyttämään kutsumustaan kokoamalla tätä silvottua kansaa yhteen. Tämä on SM-nuorison ajankohtaisinta taistelua, ja sitä on käytävä rakkauden asein, sillä nyt ei ole kysymys tuhoamisesta, vaan nyt on koottava ja pelastettava. Vanhat, katkerat asiat täytyy unohtaa ja muistaa, että me olemme samaa kansaa ja että meidän *täytyy sen kohtaloita yhdessä kantaa.* Kun puhutaan, että kokonaisedun on oltava yksityisedun yläpuolella, on tahdottu väittää, että tämä hävittää yksityisen ajattelun ja luo näivettyneitä joukkosieluja. Mutta kokonaisuuden tekevät vahvaksi personallisuudet ja yksilön tekee entistä suuriarvoisemmaksi se, miten suureksi hän käsittää tehtävänsä ja asemansa yhteiskunnassa. Voimakkaat yksilöt luovat voimakkaan valtion ja nuoriso, joka sisimmässään kantaa kansansa tulevaisuutta, on tästä vastuussa ja sentähden sen täytyy kasvaa ja valmistua, karaistua ja kestää, että se pettämättömänä renkaana voi liittyä sukupolvien ketjuun.

J. Tevaluoto.

AIKAMME ILMIÖITÄ

Näin tapahtui, kun kesä oli vehreimmillään *anno Domini* 1915.

Pyhäpäivän rauha lepäsi yli suuren leirin. Kuulakkaan sinisenä, pilvettömänä kaartui taivas Lockstedtin kentällä, jonka hiekka hehkui kuumuuttaan väreilevään ilmaan. Tomu oli laskeutunut maahan ja läheiset kivikasarmit hohtivat punaisina kuin suursiivouksen jäljiltä. Oli sunnuntain aamu ja sen outo hiljaisuus loi juhlamieltä kahteentuhanteen nuoreen upseerikokelaaseen, jotka parhaissa pukimissaan olivat asettuneet paraatikentän laajan neliön kahdeksi sivustaksi molemmin puolin alttaria.

He odottelivat jumalanpalveluksen alkamista, joka viimeisenä toimituksena päättäisi heidän pitkällisen rintamantakaisen elämänsä. Illan tullen olisivat useimmat heistä jo matkalla joukkoihinsa, kuka itään, kuka länteen, täyttääkseen jälleen paikkansa yltympäri piiritetyn isänmaansa uloimmilla valleilla.

He odottelivat, sillä vielä oli yksi sivusta auki — — —

Vaan jopa kääntyi kasarmikylän lehmuskujasta marssirivistön kärki juhlakenttää kohti. Se oikeni ja tähtäsi suoraan avoimeen sivustaan. Se piteni pitenemistään, läheni ja jo alkoivat ensimmäiset ryhmät marssia rintamaan. Odottavien silmät laajenivat ja hämmästyneitä kuiskauksia suhahteli heidän riveistään.

Mutta jo oli kolmas sivusta sulkeutunut luotisuoraksi, vihreäksi muuriksi, joka jäykistyi ja jäätyi liikahtamattomaksi.

Die Finnen! Jäger!

Suomalaispataljoona ensimmäistä kertaa jääkärivormussa!

Suomalaisen sotajoukon synty!

Noiden kahdentuhannen upseerikokelaan keskellä seisoi muuan, joka huumaautuneena katseli tuota unohtumatonta, historiallista näkyä. Se säteili taikavoimaa, joka hetkeksi nujersi kaikki epäilykset ja suurena, varmana lupauksena täytti kiivaasti sykkivän sydämen — — —

Suomalainen sotajoukko!

Kauneimman unelman täyttymisen ja — eron hetki.

Kuulematttomina häipyivät papin hurskaat ja miehekkäät sanat, ja jo paisui mahtava virsi tuhansilta huulilta.

Wir treten mit Beten — — —

Mieleen häilähtää viimeinen tajuamus viimeisestä taistelusta kuukausien takaa. Jyrinää ja salaman leimahduksia, korahtelevia ruumiita, myllerrettyä, veristä lunta, vasemmalla jo välkkyviä pistimiä ja heiluvia kivääripiä. Jääkylmää rautaa tulikuumaan karbiiniin mekaanisesti kiinnittävä käsi, katse jäykkänä ryssää kohti, syöksähdys ja — loppu!

»vor Gott den Gerechten — — —

Nuo lähtevät sinne — aukomaan tietä vapaalle Isänmaalle! Me? Lännen tulihelvetti — — — Jo viikon kuluttua moni mullassa, kuukausi: ammottavat aukot — — vuosi: vain rippeitä jäljellä!

»Er schaltet und waltet — —

Toinen virsi nousee sydämen pohjasta ja silmiin aukenee kotikaupungin vanha kirkko synkimpinä sortovuosina — —

»Oi Herra siunaa Suomen kansa — —

Nuori kenttäpappi on kohottanut katseensa taivasta kohti, joka säteilee häikäisevässä kirkkaudessa, ja viimeinen säe liekehtii rukouksen palavana soihtuna joukon yllä:

»O Herr gieb uns frei!

— — —

Lukemattomia kertoja palasi tuo valtava näky, jonka jokainen piirros syöpyi kuin vaskeen, länsirintaman jylinässä nuoren sotilaan mieleen. Kun liejuvesi solisten täytti kranaattikuopan, jonka pohjalla pari miestä kyyristeli vonkuvassa ja viheltävässä teräsmyrskyssä, maan heiluessa auetakseen ja jättiläismäisten räjähdyspatsaitten kylväessä kuolemaa joka suunnalle, nousi silmien eteen Lockstedtin leirin ja koko sodan suurin elämys, joka salaperäisellä tavalla alitajunnassa oli kasvanut pyhäksi lupaukseksi Isänmaan kerran koittavasta vapauden päivästä. Ja sen rinnalla vajosi oma kohtalo kurjaksi mitättömyydeksi.

Nuo tuhatkunta jääkäriä *täyttivät* sen lupauksen ja nyt on *Suomi vapaa!*

Nuo tuhatkunta määräsivät historian kulun ja miljoonien kohtalon.

Sinimusta, tunnetko sen teon velvoituksen?

Massat ovat vahaa, jota muovaillaan, ja tulevaisuuden määräävät kansan valiot.

Ruotsalaista „laillisuutta."

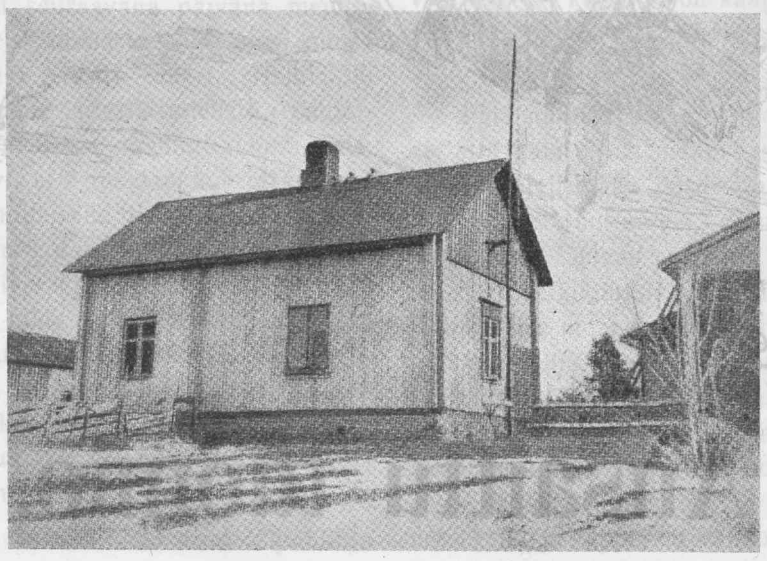

Siipyyn kansakoulu. Ei luulisi olevan ruotsalaisillamme syytä kateuteen.

»Suupohjasta kerrotaan, että Siipyyn Metsälässä on suomalaisen kansakoulun oppilaita alettu ahdistella koulumatkallaan. Ruotsalaiset poikaset, joukossa ruotsalaisen kansakoulun oppilaita, tekevät suomalaisille kaikenlaista ilkivaltaa. Näitä heitellään kivillä ja hätyytellään kaikin tavoin. Säästyäkseen kiusaajiltaan on suomalaisten oppilaiden täytynyt koulumatkansa tehdä sivuteitä ja metsäpolkuja pitkin. Tilanne on käynyt niin sietämättömäksi, että suomalaisen koulun opettaja sekä eräiden suomalaisten oppilaiden vanhemmat ovat kääntyneet poliisiviranomaisten puoleen.

Mikäli olemme kuulleet, on myöskin Skaftungin suomalaisen koulun oppilaat joutuneet ruotsalaisten ahdistelemiksi. Niinpä viime viikolla heitettiin erästä oppilasta kivellä päähän tämän ollessa koulumatkalla.»

Näin kertoo Vaasa-lehti marraskuun 10 pnä.

Ja heitä on aina ollut vain pieni joukko.

Jääkärien muotti oli pistin ja kivääri, sinun muottisi, sinimusta, on *työ ja valistus.*

Uutta nuorisoa Suomen kansalle muovailee tämä sinun lehtesi.

Taistele sen puolesta!

Jääkäreitä odotti vielä pitkä ja vaikea valmistusaika.

Sinun valmistusaikasi on *nyt,* sillä nuorisossa on kansan tulevaisuus.

Anna tämän lehtesi soihtuna valaista jokaista Suomen kotia, *levitä sitä, jotta tuhansia kerran seuraisivat miljoonat!* Sinä nuoren Suomen jääkäri, nyt sinä seisot Lockstedtin leirilläsi, jonka arkinen työ on ehtona Aajoen, Vilppulan, Tampereen ja Viipurin teoille!

Antti Suomenpoika

Aku Virkkunen:

Ansaittu tuomio.

Olimme leiriytyneet keskelle koskematonta korpea Omelin ja Mujärven väliselle taipaleelle.

Olimme hiihtäneet katkeamattomasti koko edellisen päivän. Iltapäivällä läksimme Omelista ja jouduimme yön selkään tälle pitkälle taipaleelle.

Sen etujoukon, jossa olin kapteeni Teräksen kanssa, piti joutua tiedustelu- ja turvajoukkona mahdollisimman pian Suurjärven kylään. Siellä piti sitten ottaa yhteys toisten kyläin kautta kulkeneiden joukkojen kanssa. Samalla oli tämän komppaniamme ensimmäisen joukon tehtävänä näin etukäteen kulkien ottaa selvää mahdollisista vihollisen liikkeistä. Mutta etenkin oli tehtävämme suojella verrattain pienen vartion saattamaa kuormastoa, joka tiesuhteiden takia täytyi kuljettaa eri teitä kuin hiihtävä suksijoukko.

Niin. Tuollaisessa etuvartiotehtävässä olimme matkalla. Mutta meidät yllätti tuolla viisikymmenvirstaisella taipaleella sakea räntäsade. Suksien alle kasaantui korkeat lumimykyrät. Ja jos ne ravisti sieltä pois, kohta oli suuremmat sijalla.

Oli selvää, että vuorokauden hiihtäneitä miehiä alkoi väsyttää.

Ja kun sattui sieltä korven kohdusta löytymään korkea, taaja, lumiräntää läpäisemätön kuusikko, niin komensi kapteeni Teräs joukkueen leiriytymään.

Ruokailtiin ensin: — leipää, voita, juustoa ja palvattua lihaa, jota jokaisella oli viikon muona repussaan. Keitimme palanpaineeksi teetä vyössä kannettavilla läkkiastioillamme, »jokamiehen kenttäkeittiöllä». Kuivailimme siinä roihuavain nuotiotulten ääressä räntäsateen ja hien kastelemia vaatteitamme, ja lopuksi teimme pitkän nuotiorivin eteen havuista vuoteen, jonka pääpuolesta ylös viistosti jalkoihin päin laitoimme vahvan havukaton. Nuotion puoli jätettiin seinättä ja katotta, jotta nuotioiden lämpö saisi vapaasti säteillä sitä vastassa olevaa vinoa havukattoa vastaan.

Kun siihen vuoteelle levitti pari vilttihuopaa rinnatusten, niin silloin oli aina yhden ryhmän tila valmis. Jäi vielä ryhmän jäljellä olevasta seitsemästä huovasta tarpeeksi sekä pääalusen pehmikkeeksi että peitteeksi!

Ja kohta oli siinä nelisenkymmentä miestä nauttimassa mitä parhaimmasta sotilaslevosta. Loput miehet pitivät vuorollaan vartiota sekä tulotiellämme että siellä päin, jonne olimme menossa. Nämä vartiomiehet hoitivat myöskin nuotiotulia.

Sikeimmästä unestani herättää kapteeni Teräs minut äkillisellä töyttäyksellä valveille.

— Nyt taisi mennä pahat mertaan, lausuu hän tuikeasti.

Ja sitten hän kertoo lyhyesti, mitä juuri vartiomme luokse Repolasta tullut vienalainen hätäviestin tuoja oli tullut tänne ilmoittamaan:

Repolaan oli tullut seuraavana päivänä meidän sieltä lähtömme jälkeen Suomesta päin kuusi punapakolaista. Aseistettuja olivat olleet. Heihin oli liittynyt Repolasta kolme ryssäläismielistä, rempallaan olevasta puna-armeijasta paennutta matruusia. Yksi näistä oli tietänyt, että meidän kuormastomme lähetettiin pitkälle umpiteiselle korpitaipaleelle heikoin vartioin. Ja noin kolmasosa kuormastoamme, missä oli m.m. kiväärivarasto ja osa ammuksia, oli jäänyt raskaan kelin takia jo heti kylästä lähtiessä jälkeen. Eikä oltu katsottu tarpeelliseksi tähän rintaman seläntakaiseen kuormastoon jättää mukaan muuta kuin kolme vahtisotilasta. Ja tämän jälkikuormaston aikovat punaiset matruusien kanssa korpimatkalla tuhota, niin oli viestin tuoja kertonut.

— Tässä tulee nyt korven halki kova kilpahiihto tuon jälkikuormaston avuksi! — Oletko valmis matkalle?

— Olen kahden minuutin kuluttua!

— Montako miestä tahdot mukaan?

—Ryhmäni riittää! Pojat, nyt ylös! Nyt on edessämme tärkeä työ.

Kuin vietereiltä kimmahtavat miehet ylös. Kaikille on mieleen tämä matka, joka lupaa tarjota hiukan sitä jännitystä, joka kuuluu sotaan.

Siinä silmänräpäyksessä on makuuhuovat kasassa, yli olan kierrettyinä. Vähennämme repuistamme eväitä ja otamme mukaamme lisää ammuksia.

— Muistakaa, pojat, että kuormasto on ammuksineen meidän aarteemme. Teidän *on* pelastettava se. Teidän *on* ehdittävä ennen sen luokse kuin nuo punapaholaiset, Isänmaansa kavaltavat kurjiot!

Tuo iskevällä, sähköistävällä voimalla lausuttu sana jäi soimaan korviimme.

Tunsimme, että muutaman tunnin lepo nuotiovuoteilla oli poistanut väsymyksemme — tai taisi olla niin, että tämän velvoittavan tehtävän edessä voimamme kasvoivat. Yhteisenä vakuutuksena tunsimme kaikki sisimmässämme äänen toistavan: — *On* pelastettava!

Nyt oli muutenkin kulkumme helpompaa. Lumisade oli tyystin lakannut. Aamupuoleen yötä koveni taivas, ja muutaman asteen pakkanen takasi verrattoman hiihtokelin!

Oppaanamme oli Repolasta tullut viestintuoja.

Meidän oli hiihdettävä ennen aamun valkenemista kaksikymmentäviisi kilometriä, sillä oppaamme arveli, etteivät kuormaston kaapparit ainakaan sitä ennen ehdi tihutyötään tehdä, sillä matruusit ovat huonoja suksimiehiä.

Siinä hiihtäessä pyrki mieltä kipeästi karmimaan se, että näin oman maan kansalaiset ryhtyvät pirullisesti veljeilemään ikisortajamme kanssa. Se vielä lisäsi katkeruuttamme, kun muistimme, kuinka jo edellämme Vienaan paenneet punaiset levittivät siellä meistä, retkikuntalaisista mitä hirveimpiä juttuja. Kun he itse mennessään ryöstivät kylistä muutoinkin niukkoja elintarpeita, levittivät he lohduksi ryöstetyille kauhujuttuja sanomalla, että eivät he ole vielä mitään hirmuja, mutta kunhan heidän jälkeensä tulee »lahtareita», niin ne ne polttavat kylänne tuhkaksi — niinkuin he lähtiessään jo polttivat kaikki Suomen kylät ja tappoivat vaimot ja lapset.

Nämä valhejutut kiukuttivat sisuamme, ja me tunsimme olevamme valmiita lyijykuulin tukkeamaan tuollaiset kavalat suut.

Ja aamun valjetessa meillä oli siihen tilaisuus:

Silloin saavuimme pikemmin kuin uskoimmekaan sille tielle, jossa näkyi hangessa uppuroineiden kuormain jäljet. Emme kyllä tienneet oliko tästä jo koko kuormastomme mennyt, tai vain etuosa. Mutta siitä tulimme ainakin vakuutetuiksi, että tällä kohdalla ei ollut perästä ajavain suksen jälkiä havaittavissa.

Siksi päätimmekin lähteä varovaisesti kaappareita vastaan.

Ja kun löysimme kohta tien sivusta hyvän kivisuojaisen lymypaikan, jäimme siihen odottamaan.

Puolen tunnin kuluttua näimmekin tietä hiihtävän kymmenisen miestä. Oli sopimus, että laskemme ne aivan lähelle. Ja niin teimmekin.

Sitten paukahti tulijoita vastaan yhteislaukaus muutaman kymmenen metrin päästä. Ja sen jälkeen niin monta laukausta, että kaikki isänmaattomat petturit saivat hyvin ansaitun tuomionsa.

Työmme oli tehty. Läksimme sitten ajamaan kiinni kuormastoa, jonka nyt tiesimme olevan tältä vaaralta turvassa.

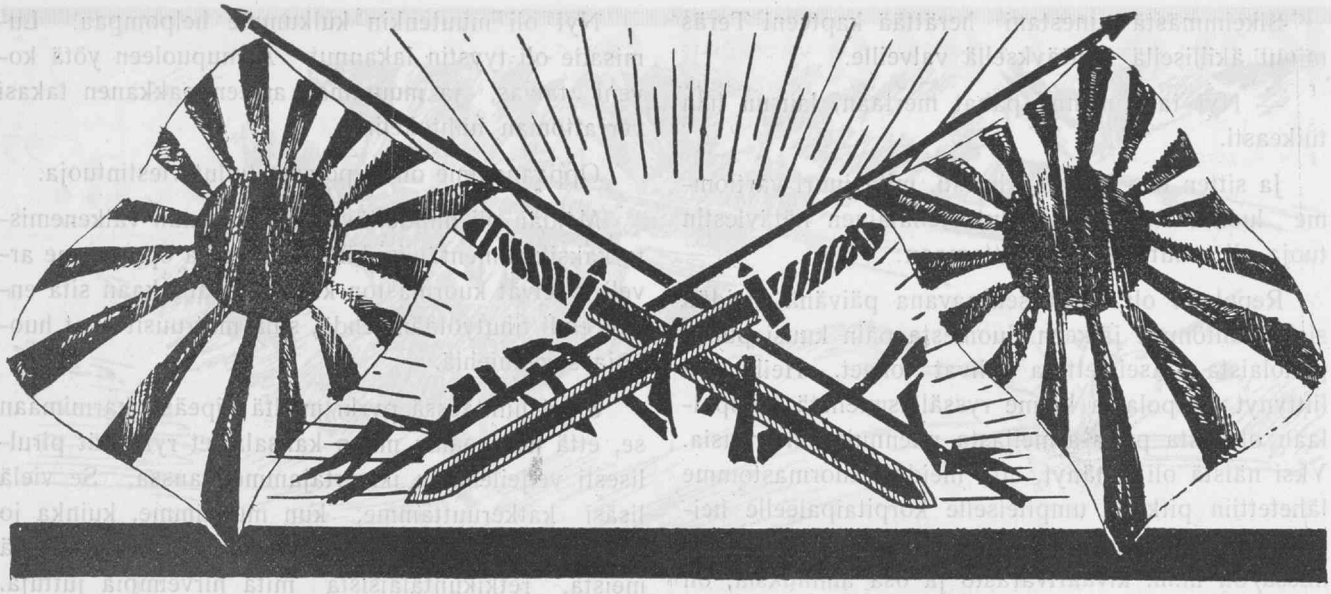

Japanilaisen kapteenin uhri.

Muuan selitys, jonka mukaan eräs urhoollinen japanilainen kapteeni johti venäläiset harhaan, aiheutti heille häviön sodassa ja sai siten välillisesti aikaan Venäjän vallankumouksellisen liikkeen syntymisen, mikä taas teki lopun mahtavasta tsaarivaltakunnasta.

Sinimustalle kirj. *Arvo Laro.*

Nousevan auringon maalla on ollut onni nähdä poikiensa joukossa lukemattomia sankareita, jotka itämaiden arvoituksellinen hymy huulillaan ovat uhranneet kaikkensa Japanin hyväksi, jotta aurinko noustessaan saisi yhä edelleen nähdä Nipponin kansan vapaana ja onnellisena. Eräät venäläiset sotilashenkilöt — nyttemmin emigrantit — ovat sitäpaitsi väittäneet, että alun Venäjän vallankumouksellisen liikkeen syntymiselle ja pyhän Venäjänmaan tsaarivaltakunnan sortumiselle antoi eräs rohkea japanilainen kapteeni, joka ovelasti pettämällä Venäjän yleisesikuntaa ja sodan johtoa osaltaan aiheutti tsaarin armeijalle häviön Venäjän—Japanin sodassa v. 1904—05.

Vuonna 1901 saapui Pietariin japanilainen kapteeni T a n a m a, joka määrättynä maansa sotilasattasheaksi asettui yhteyteen Japanin lähetystön kanssa. Uusi sotilasattashea erosi ulkomuodoltaan suuresti muista maanmiehistään. Hän oli kuin jotakin erikoista rotua — kuusi jalkaa pitkä, kasvoiltaan aivan pronssinkarvainen ja muutenkin luotaantyöntävän ruma. Oli kuin hänen kasvoillaan olisi ollut jokin tiibettiläinen paholaisennaamio. Mutta kun hän pukeutui univormuunsa, herätti hän Pietarin naismaailmassa kaikesta huolimatta suurta ihastusta.

Niihin aikoihin palveli Venäjän armeijan vastavakoiluosaston apulaisjohtajana kapteeni Jablonski, joka nykyään elelee invaliidiksi ammuttuna köyhänä emigranttikenraalina Berlinissä. Ulkovaltojen sotilasasiamiehiä ei siihen aikaan pidetty muina kuin »virallisina» vakoojina, joilta kunkin valtakunnan oli suojeltava itseään niin hyvin kuin mahdollista. Tanaman henkilöllisyys alkoi tietysti heti kiinnostaa venäläistä vastavakoilua, ja pian kertoivat sen Tokiossa toimivilta agenteilta saapuneet tiedot, että Tanama polveutui hyvin vanhasta japanilaisesta suvusta, että hänen isänsä oli mikadon henkilökohtainen ystävä ja neuvonantaja sekä että sotilasattasheaksi nimitetty kapteeni oli saanut monipuolisen eurooppalaisen kasvatuksen, mikä kyllä kävi ilmi myös hänen sirosta käytöksestään.

Vastavakoiluosaston mielenkiinto Tanamaa kohtaan aiheutui sitäpaitsi vielä eräistä sangen erikoisista ja salaisista syistä. Tiedettiin nimittäin olevan enää vain ajan kysymyksen, milloin Venäjän joukot alkaisivat hyökkäyksensä Japania vastaan Kauko-

Idässä. Mutta Tokiossa olevilta vakoiluagenteilta saapui yhtä mittaa tietoja, että Japanin sotaministeriö sai ostamalla haltuunsa Venäjän sotilassalaisuuksia. Vastavakoiluosasto oletti nyt, että Tanama kenties saattaisi osoittaa venäläisille »vuotavan» kohdan.

Tanamalla näytti olevan suorastaan yliluonnollinen kyky hankkia ystäviä. Hän seurusteli upseerien, näyttelijättärien ja virkamiesten kanssa ja käytteli runsaskätisesti rahaa. Vaikka hän pelissä kadotti niin suuria summia, että venäläisen upseerin kasvot sellaisten häviöiden johdosta olisivat vääntyneet tuskalliseen irvistykseen, hän vain hymyili kohteliasta ja arvoituksellista hymyään.

Armeijan vastavakoiluosasto käytti petosta saadakseen kapteeni Tanaman loukkuun. Se palkkasi erään Iljisnkaja-nimisen näyttelijättären tekemään skandaalin, ellei Tanama suostuisi venäläisten ehtoihin. Skandaalin tultua ilmi ei kapteeni Tanamalla olisi ollut muuta neuvoa kuin joko ampua itsensä tai paeta Venäjältä koko maailman silmissä merkittynä miehenä. Ei edes Japani olisi voinut ottaa häntä vastaan.

Vastavakoiluosasto esitti Tanamalle ehtonsa. Sotilasattashean oli viipymättä lähdettävä Venäjältä sekä hankittava kotimaahan palattuaan venäläisille Japanin armeijan toimintasuunnitelmat, jotka koskisivat mahdollisia sotatoimia Port Arthurin luona ja Etelä-Mandshuriassa. Vastavakoiluosasto ei tosin ollut niin lapsellinen, että se olisi aikonut uskoa Tanaman antamiin suunnitelmiin, mutta venäläisistä tuntui mielenkiintoiselta nähdä, mitä Japanin sotaakatemia tätä tarkoitusta varten tulisi keittämään.

Kapteeni Tanama suostui ehtoihin. Iljisnkaja saatiin olemaan aiheuttamatta keksittyä skandaalia, ja Japanin sotilasattashea poistui Pietarista jo seuraavana päivänä.

Vuoden 1902 kesällä oli venäläisillä niin paljon puuhaa sodan valmistelujen johdosta, että armeijan vastavakoiluosasto kokonaan unohti oveluudella karkoittamansa sotilasattashean. Suuri oli sen vuoksi herrojen hämmästys, kun diplomaattiposti saman vuoden joulukuussa toi salaperäisen, Tokiosta lähetetyn paketin, jonka havaittiin sisältävän erittäin huolellisesti ja tarkasti laaditun suunnitelman japanilaisten toimintaa varten Port Arthurin luona. Suunnitelma tutkittiin tarkoin, ja yhä suurempi oli vastavakoiluosaston hämmästys, kun asiantuntijat selittivät sen sisältävän eräitä taktillisia uudistuksia sodankäynnissä, joiden todellinen merkitys heti ymmärrettiin. — Japanilaiset ovat perinpohjaisia vieläpä jäljittelyjenkin laatimisessa, lausui vastavakoilun johtaja majuri Oblomov mietteliäästi.

Joku arveli, että suunnitelmat olivat sittenkin oikeita, mutta hänelle naurettiin. Suunnitelmat pantiin arkistoon ja unohdettiin.

Puoli vuotta myöhemmin, 1903 kesällä, saapui toinen lähetys japanilaisia sotasuunnitelmia. Ne sisälsivät Etelä-Mandshurian niemimaalla tapahtuvat sotatoimet, jotka suuntautuivat Mukdenia kohti. Mitä ankarin täsmällisyys ja huolellisuus, jota suunnitelmien laatimisessa oli noudatettu, alkoi jo herättää venäläisissä epäilyjä, että paperit olisivat sittenkin oikeita. Mutta niiden huomioon ottaminen olisi vaatinut venäläisten koko puolustustaktiikan uudistamista ja jo suoritettujen laajojen valmistelujen muuttamista. Näihin toimenpiteisiin ei uskallettu ryhtyä, ja niin saivat nämäkin suunnitelmat vaeltaa sota-arkiston hyllyille.

Joulukuun lopulla 1903 saivat venäläiset vielä kolmannen käärön, joka sisälsi suunnitelman Jalujoen varsilla tapahtuvia sotatoimia varten. Tämän suunnitelman paikkansapitävyyttä he eivät kuitenkaan ennättäneet ryhtyä entiseen tapaansa aprikoimaan, sillä jo paria päivää myöhemmin saapui Tokiosta suorastaan tyrmistyttävä salainen sanoma: kapteeni Tanama oli siellä vangittu juuri kun hän oli ollut aikeissa varastaa lisää suunnitelmia sotaministeriöstä. Hänet oli tuomittu vakoilijana kuolemaan, ja oikeuden päätös oli heti pantu täytäntöön. . .

Venäjän armeijan vastavakoiluosasto ei voinut epäillä tiedon todenperäisyyttä, sillä se oli saapunut sen omalta agentilta. Sitäpaitsi sisälsivät Japanin sanomalehdet muutamia päiviä myöhemmin mainiinnan, että ruhtinas Tanaman isä, mikadon henkilökohtainen ystävä ja keisarillisen salaneuvoston jäsen, oli suruissaan poikansa häpeällisestä teosta tehnyt harakirin — luopunut vapaaehtoisesti elämästä.

Venäjän yleisesikunta oli aluksi suorastaan tyrmistynyt, sillä sen hallussahan oli nyt kolme kääröä oikeita Japanin sotasuunnitelmia. Ne otettiin nyt nopeasti arkistosta esille, ja esikunnat alkoivat yötä päivää työskennellä saadakseen Venäjän armeijan toiminnan kokonaan japanilaisia suunnitelmia vastaavaksi. Helmikuussa 1904 syttyi sitten sota, joka aiheutti 1905 ensimmäisen ja osaltaan kai myös 1917 toisen vallankumouksen Venäjällä.

Huhtikuussa Venäjän joukot perääntyivät Chiulienchengin korkeudelle Jalu-joen luona. 30 päivänä huhtikuuta siellä käytiin muuan maailmanhistorian huomattavimpia taisteluita, jossa keltaisen mie-

SUOMEN KANSALLE.

Kirj. *A. V. Perälä.*

OLET HUOMENEN HEIMOA SUURTA
JALO KANSANI HALLOJEN MAAN.
OLET ETSINYT SAMPOSI JUURTA
SUKUS ONNEA JAUHAMAAN.

VUOSSATOJEN PAINAVA TAAKKA
EI ORJAKSI TEHNYT SUA.
SINÄ KESTIT LOPPUHUN SAAKKA,
VOIT VAAROISSA VAHVISTUA.

JO TAATTOSI TALLASI VARHAIN
VAON VAINOTUN KORPEHEN,
JA KESKELTÄ AIKOJEN HARHAIN
TIEN LÖYDÄT SÄ ISIEN.

VIE KAUAS SE AIKAHAN UUTEEN,
SUN HEIMOSI HUOMENEHEN,
JOS AIKOJEN ANKARUUTEEN
VERI VUOTIKIN SANKARIEN.

ILOKANNELTA VÄINÄMÖ VAKAA
TAAS SUOMELLE SOITTAA SAA.
ISÄT ITKIEN HAUDOISSA MAKAA
JA — ONNEA TOIVOTTAA.

hen sotajoukko ensi kerran voitti valkoihoista rotua edustavan armeijan. — Tänä päivänä Japanin voitokas eteneminen Kauko-Idässä näyttää yhä jatkuvan.

Venäläiset toimivat siis japanilaisten suunnitelmien mukaisesti, mutta minne ikinä he lähettivät yhden pataljoonan, siellä oli kaksi japanilaista pataljoonaa vastassa, ja jos venäläisten tykistöpatteri valitsi itselleen aseman, joutui se heti puolta voimakkaamman japanilaisen tykistötulen alaiseksi. Taistelu loppui ryssien silmittömään pakoon. Heidän jälkijoukkonsa tuhottiin täydellisesti, sillä vasen sivusta lähti paetessaan kulkemaan väärään suuntaan.

Ei ollut enää aikaa muuttaa taktiikkaa, joka perustui Tanaman sittenkin valheellisiin suunnitelmiin. Venäjän joukot saivat kärsiä tappioita edelleen Nashanin, Mukdenin ja Port Arthurin luona. Venäläiset sotahistorioitsijat selittivät häviön johtuneen siitä, ettei Siperian rautatie kyllin nopeasti voinut kuljettaa sotanäyttämölle miehiä, aseita ja muonaa. Mutta emigranttikenraali Jablonski on valmis — vallankin yhden vodkaryypyn saatuaan — tunnustamaan, mikä oli vastavakoiluosaston käsitys katastrofin syistä. — Miehiä oli ryssillä enemmän kuin japanilaisilla, — mutta niitä ei vain milloinkaan ollut siellä, missä niitä olisi tarvittu.

Kapteeni Jablonski joutui myöhemmin kuulustelemaan erästä vangiksi joutunutta japanilaista upseeria. Hän kysyi vangilta, oliko tämä kuullut mitään eräästä kapteeni Tanamasta.

— Hän on meidän kansallissankareitamme, vastasi japanilainen upseeri hymyillen. — Keisari antoi hänelle ja hänen perheelleen Nousevan auringon ritarikunnan kunniamerkin.

Ja sitten hän kertoi, kuinka urhoollinen kapteeni Tanama oli suostunut vapaaehtoisesti kuolemaan häpeällisen vakoilijan kuoleman johdattaakseen venäläiset harhaan. Hän valitsi itselleen suuren kunnian. Ja vanha ruhtinas Tanama valitsi itselleen myös suuren kunnian. Hän tahtoi auttaa poikaansa ja teki vapaaehtoisesti harakirin, jotta pojan häpeä näyttäisi vielä suuremmalta. Heistä tuli molemmista kansallissankareita, kun asian todellinen laita sodan ensimmäisten tapahtumien jälkeen ilmaistiin.

*

Käsitykset, tavat ja uskomukset ovat eri puolilla maapalloa sangen erilaisia. Isänmaallisuus ja maanpuolustustahtokin voivat olosuhteista johtuen saada eri paikoissa erilaisia ilmenemismuotoja. Mutta yksi pitää kaikkialla paikkansa: ISÄNMAAN ASIA VAATII AINA UHRAUKSIIN ALTISTA MIELTÄ!

Eräs haastattelu.

»*Junkkari*». Marraskuulla 1917.

Istuin kerran, eräänä iltana huoneessani. Vastapäisellä seinällä oli kuva urhoollisesta, suomalaisesta sissistä, Niilo Grabbesta, Grabbagan herrasta. Siinä istuessani ja kirjoitellessani puhtaaksi Junkkari-lehteä, astui Niilo Grabbe äkkiä alas puitteistaan. Hämmästyin ensin, mutta kehoitin häntä sitten kohteliaasti istumaan ja ojensin hänelle savukkeen.

— Tulin hiukan jaloittelemaan ja katselemaan sinun hommiasi hiukan lähempää, sanoi Grabbe. Erikoisesti minua miellyttää se, että sinä päivät päästään, keskellä kirjoittamistasi, otat esille revolverinkräpäsi, ja tähtäilet sillä, kun ryssiä ikkunasi ohi kulkee. Yhtä vain ihmettelen: miksi et ammu?

— Kaipa minä ampuisinkin, mutta pahaksi onneksi ei ole edes patruunoita, sanoin minä.

— Se on paha vika se, sanoi Grabbe. — Oletko sinä muuten sen Junkkari-lehden päätoimittaja?

— Kyllä, herra Grabbe, vastasin.

— Niin, ja sitten piti vielä kysyä, mitä asiaa ne junkkarit oikein ajavat?

— Me ajamme Suomen itsenäisyysasiaa, vastasin.

— Ei ole hullumpi aate, virkkoi Grabbe. Millä kannalla ovat nyt asiat?

— Ne ovat kaikki ylösalaisin, vastasin minä, punakaartit ja ryssät mellastavat minkä ehtivät.

— Miksi ette anna niille selkään?

— Meitä on vielä vähän ja noita toisia melko paljon.

— Oh, sanoi Grabbe, siihen aikaan kun tanskalaiset täällä mellastivat, pidimme heitä tulisessa kiipelissä, eikä meitäkään ollut kuin muutama kymmen ja tanskalaisia pahus vieköön ties kuinka monta legioonaa. — Mutta me olimmekin silloin miehiä.

— Olen kyllä historiasta lukenut, sanoin. Nykyään tahtoo urheuden ja päättäväisyyden laita olla vähän niin ja **näin**.

Grabbe nousi, otti muutaman askelen permannolla, kääntyi sitten äkkiä minuun ja katsoen suoraan silmiin, sanoi äkkiä:

— Sinulla on jotain mielessäsi, puhu suusi puhtaaksi.

— En tiedä, rohkenenko paljastaa ajatuksiani, sanoin minä. Olemme tähän asti puhuneet vain Suomen itsenäisyydestä. Mutta sinulle voin uskoa, mikä on sisin ajatukseni. Mutta pidä se vielä salassa. Se on ajatukseni, että suomalaisugrilaiset kansat ovat vapautettava, samoin kuin Suomi ja yhden lipun juureen herättävä, että suomalaisugrilainen kulttuuri levittäisi roihuvan soihtunsa valoa kaikille kansoille, että Suomi kerran olisi loistava valtakunta. Tämä on se ajatus, mutta tuskin kaikki junkkaritkaan sitä jaksaisivat vielä sulattaa, ja pahaa pelkään, että moni pahenisi minuun, jos tämän aatokseni heille julistaisin. Sentähden olenkin ajatellut, että antaa sen levätä tuleviin aikoihin. Joskus se kuitenkin varmasti saa siivet alleen.

— Emmekö ole usein tehneet töitä, joita on pidetty mahdottomina, tokaisi Grabbe. Oh, olisipa minulla tuo ajatus tullut ennen. Perille olisin lähtenyt sitä viemään, vaikka minut olisi sen tähden sata kertaa hirtetty. Tutki suurten sotapäällikköjen elämää ja opi, miten on toimittava, reippaasti, tarmolla ja rohkeudella, kuolemaa halveksien. Kauas ja korkealle päämaalit. Käy sisulla kiinni. — Mene junkkarien luo, ja ilmoita, että heimo-kansojen yhteen liittäminen on esi-isäin ja suuren kaitselmuksen tahto.

— Minä menen. Mutta miten teidän mielestänne, herra Grabbe, olisi meidän viisainta alkaa?

— Pankaa toimeksi julkaisu, jossa näitä asioita käsitellään. Siten muokataan mielet ja valmistetaan maaperää.

— Junkkarit on suljettu seura, epäsin minä. — Voiko se oikeastaan toimittaa mitään julkisuuteen?

— Ota alote, esitä asia Junkkareille.

— Arvaan, että käytettävissä on loppumattomasti keinoja, myönsin, ja joka tapauksessa suuri isänmaanrakkaus vie aina päämaaliin. Tahdon mietiskellä asioita, tahdon toimia.

Sanoimme toisillemme kohteliaat hyvät huomenet ja Niilo Grabbe astui takaisin kultakehyksiinsä.

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

XV LUKU.

Odottamaton tapaaminen.

Seuraavana vuonna, kesäkuussa 1601, tapaamme ratsumies Hartikan Jaakko de la Gardien joukkojen mukana Kokenhusenin kaupungin edustalla. Hartikan ja Simunan pako rotanloukusta oli onnistunut. He saapuivat hyvän onnensa saattamina Karksin pieneen linnoitukseen, kohtaamatta juuri minkäänlaisia vaikeuksia matkan varrella. De la Gardie oli ollut huolissaan Hartikan takia, sillä hän oli mieltynyt reippaaseen suomalaiseen, jonka säilä oli tehnyt hänelle useita arvokkaita palveluksia. Hartikka oli odottanut saavansa nuhteita sentakia, että oli mielestään toiminut kömpelösti päästäessään puolalaiset yllättämään suomalaisten majapaikan. Mutta de la Gardie ei nähnyt hänessä mitään syytä, nuori ylimys oli mielissään saadessaan maanmiehensä vahingoittumattomana takaisin.

Herttuan tultua Viroon oli sotaonni kääntynyt suotuisaksi. Tartto oli valloitettu joulukuun lopussa, ja herttuan alipäälliköt valloittivat linnan toisensa jälkeen. Ainoastaan Wendenissä oli kärsitty huomattavampi tappio sotaväen kurittomuuden takia. Uuden vuoden tultua oli valloitettu Volmar ja maaliskuussa Kokenhusen. Liivinmaa oli nyt suurimmaksi osaksi herttuan käsissä.

Mutta riitaiset puolalaiset olivat tällä välin päättäneet vihdoinkin jättää syrjästäkatsojan osan ja ryhtyä tarmokkaasti tukemaan kuningasta maan puolustamisessa. Sotaonni vaihtui pian epäsuopeaksi. Puolalaisten ylipäällikkö Radziwil saarsi Kokenhusenin kaupungin. Kaupungin keskessä oleva linnoitus oli jatkuvasti pitänyt puoliaan, niin että kreivi Gyllenhjelmin puolestaan saartaessa puolalaiset, linnoituksen ympärillä nyt oli kolminkertainen rengas. Sisällä linnoituksessa puolalaiset, kaupungissa ruotsalaiset, heidän ympärillään puolalaiset ja nyt, kesäkuussa, vihdoin näidenkin ympärillä ruotsalaiset, jotka yrittivät antaa apua saarroksissa oleville maanmiehilleen. Gyllenhjelmin joukkojen mukana oli saapunut de la Gardie ja hänen mukanaan Hartikka. Ei tarvinne sanoa, että Hartikan eroamaton ystävä korpraali Simuna myös oli joukossa — kuinkas muuten.

Näytti siltä kuin Hartikkaa olisi ruvennut huono onni vaivaamaan. Hän oli viime talvena haavoittunut vaikeasti eräässä partiokahakassa ja oli tuskin päässyt toipumaan, kun jo kesäkuussa, kreivi Gyllenhjelmin yrittäessä toimittaa apua puolalaisten saartamille maanmiehilleen Hartikka joutui uudelleen puolalaisten käsiin. Mutta kertokaamme asia lähemmin, siihen on syytä sitäkin enemmän, kun tästä retkestä oli vähällä tulla Hartikan viimeinen.

Oli ikimuistettava kesäkuun seitsemästoista päivä. Aurinko oli koko päivän paistanut heleästi, kesähän oli tänä vuonna ollut varhainen. Suomalaiset ratsumiehet, jotka oli sijoitettu kunniapaikalle oikealle sivustalle, saivat hikoilla oikein olan takaa. Kreivi Gyllenhjelm aloitti hyökkäyksensä jo aamuvarhaisella, mutta taistelu pitkistyi ja vasta keski-

päivällä, kesäkuisen auringon paistaessa heleimmillään, taistelu rupesi ratkeamaan — puolalaisten voitoksi. Mikään ei auttanut. Hartikka oli koko ajan taistellut suojelijansa Jaakko de la Gardien vieressä. Hän oli saanut pari pientä naarmua ja vain hänen oivallinen aseenkäyttötaitonsa oli pelastanut hengen, joka useasti riippui hiuskarvan varassa.

De la Gardie pääsi vihdoin irroittautumaan taistelusta puolalaisten uskaltamatta jättää edullista asemaansa ja ryhtyä vastahyökkäykseen. Gyllenhjelm kokosi viimeisen kerran kaikki voimansa, suomalainen valioratsuväki pantiin tuleen. Ellei tämäkään yritys onnistuisi, olisi koko homma jätettävä. Silloin olisi myös puolalaisten piirittämät maanmiehet jätettävä oman onnensa nojaan.

Suomalaiset laskettivat hyökkäykseen ohjat höllinä. Sisukkaasti he iskivät käsiksi rautapukuisiin puolalaisiin. Teräs kalskahteli terästä vastaan, hiki virtasi pitkin taistelijoiden kasvoja. Mutta mikään ei auttanut. Vihollisen ylivoima oli liian valtava. Heidän rivinsä kestivät. Aika koitui jatkuvasti heidän edukseen .

Kesken taistelun metelin Hartikka huomasi, että de la Gardie oli joutunut vihollisten piirittämäksi. Hän huusi Simunalle ja lähinnä oleville ratsumiehille, että nämä seuraisivat häntä ja ryntäisivät eteenpäin vapauttaakseen de la Gardien. Siinä innoissaan hän ei tullut olleeksi kyllin varovainen. Äkkiä hän tunsi huumaavan iskun kohdistuvan päähänsä, menetti tajuntansa ja vaipui satulasta. Korvissa humisi, silmien ohitse kulki sekavia näkyjä. Tuntui kuin olisi pudonnut ja yhä vain pudonnut, jonnekin, missä taistelun melu vähitellen vaikeni.

Kun Hartikka viimein heräsi tainnostilastaan, hän huomasi makaavansa vallan oudossa ympäristössä. Hän oli pienessä huoneessa, jonka seinät olivat kalkittu valkoisiksi. Mitään kuvia tai verhoja ei ollut seinillä — ei muuta kuin nurkassa pieni, tummunut, puusta veistetty ristiinnaulitun kuva. Hartikka lepäsi karkealla vuoteella. Hänen vieressään tuolilla oli saviruukku, jossa oli vettä. Ketään ei ollut huoneessa. Ikkunasta, joka oli korkealla vuoteen yläpuolella, lankesi vastapäätä olevan oven eteen valoläikkä. Oli hiiskumaton hiljaisuus.

Hartikka kohotti päätään ja katseli hämmästyneenä ympärilleen. Hänestä tuntui, kuin joku olisi vastikään jättänyt huoneen. Hän käänsi äkkinäisesti liikahtaen päätään sivulle, oveen päin. Silloin hänet valtasi jälleen huumaus ja hän vaipui takaisin vuoteelle. Missä hän oli ja mistä johtui tämä heikkous?

Hän lienee vaipunut uudestaan joksikin ajaksi horroksiin. Ajatus ei jaksanut ryhtyä ponnistelemaan. Epäselviä kuvia alkoi palata hänen tajuntaansa ja hän tuumi heikosti, olisivatko ne irrallisia kuvia tätä edeltäneistä tapauksista vaiko vain hänen mielikuvituksensa loihtimia näkyjä. Vihdoin hän heräsi uudestaan siihen, että joku seisoi hänen vuoteensa jalkopäässä ja katseli häntä herkeämättä. Hän raoitti ensin silmiään ja avasi ne sitten, suunnaten vuoteen jalkopuolessa seisovaan kiinteän katseen. Tutut kasvot, missähän hän liekin ne aikaisemmin nähnyt.

»Hyvää huomenta, nuoriherra Patrik», tuntematon tervehti. »Tai kenties mieluummin suotte, että teitä kutsutaan ratsumies Hartikaksi. Kernaasti minun puolestani. Oletteko nyt levännyt tarpeeksenne?»

Salaman väläyksenä Hartikalle selvisi, missä hän oli kasvot aikaisemmin nähnyt. Tuntematon oli ritari von Mauerbruchin palvelija, asemies, jolle Hartikka oli aikaisemmin tehnyt muutamia ilkeänlaisia kepposia. Vaistomaisesti Hartikan kädet tapailivat miekankahvaa vuoteen päänalusen luota. Hänellä oli nimittäin tapana ripustaa miekkansa hankkilus vuoteen selustaan. Tällaisina rauhattomina aikoina ei nimittäin milloinkaan tiennyt, koska asetta tarvitsisi.

Tuntematon huomasi hänen liikkeensä. »Antakaahan olla, ratsumies Hartikka! Mitä ajattelettekaan minusta. Enhän toki ole niin huolimaton, että jättäisin niin vaarallista asetta kuumeissaan hourailevan soturin käden ulottuville. Hänhän saattaisi saada minkälaisia päähänpistoja tahansa. Ja minähän olen vastuussa teidän turvallisuudestanne.»

Hartikka hymyili halveksivasti asemiehen mahtaileville ja viisasteleville sanoille. Hän ei viitsinyt vastata mitään.

»Arvattavastikin on yhtä ja toista, joka teistä olisi kiinnostavaa kuulla, asemies jatkoi ivalliseen sävyynsä. No niin, minä voin tyydyttää pahimman uteliaisuutenne. Kyllä, ritari von Mauerbruch on täällä. Hän jätti herttuan värit, sillä hänestä on aina ollut vastenmielistä palvella vallananastajia. Hänellä on sitäpaitsi linnoituksia ja maatiloja Liivinmaalla, niin että hänen mielenkiintoaan herättää enemmän se, mitä puolalaiset puuhaavat kuin se, mitenkä ruotsalaiset saavat selkäänsä. Te olette tainnut erehtyä väärään kelkkaan lähtiessänne suomalaisten ja ruotsalaisten palvelukseen. Heidän päivänsä Virossa ja Liivinmaalla ovat pian luetut.»

Hartikkaa harmitti miehen puhe. Hän aikoi jo

sanoa jotakin, mutta osaksi väsymys, osaksi voittamaton vastenmielisyyden tunne sai hänet edelleen vaikenemaan.

»Kuten muistatte», jatkoi asemies puhettaan, »Meillä on pari pientä laskua selvitettävänä. Oikeastaan teidän ei laisinkaan kannata näyttää minulle nyrpeätä naamaa. Jos tarkoin muistatte, olette minulle tavallaan kiitollisuudenvelassakin. Ellen minä olisi niin kauniisti kerran puhunut puolestanne, muistaakseni noin vuosi takaperin, olisitte te varmaankin joutunut koristamaan erään tallinnalaisen ylimyksen porttipieltä. No, komea mies te kylläkin olette, mutta minun mielestäni sentään liian komea sellaiseen tarkoitukseen. Vai mitä itse ajattelette? No, ellette nyt tahdo olla kohtelias ja myöntää minun ansioitani, niin palatkaamme siihen toiseen juttuun. Te olette mies, joka näköjään pyritte ritariksi. Kenties olette jo kannuksenne ansainnutkin. Siinä tapauksessa se Tallinnassa sattunut juttu, se kaksintaisteluksi kutsumanne tapaus, jolle me kai sentään voimme antaa hieman rumemman nimityksen . . .»

»Tukkikaa suunne!» Hartikka huudahti. Asemiehen ilme, hänen silmissään palava ilkeä ilme vei Hartikalta vihdoinkin kärsivällisyyden.

»No, no, älkäähän nyt hermostuko. Tuollainen tempoileminen ei tee teille lainkaan hyvää. Te olette saaneet ankaran iskun päähänne pari päivää sitten, ette sentään miekasta, herran kiitos, vaan katkenneella ratsuväenpeitsellä. Haavurimme on käskenyt pitää huolen siitä, että pysytte hiljaa, ja kun teillä on sietämätön tapa kiemurrella ja heittelehtiä vuoteessanne kuumehoureissa, olemme ottaneet vapauden sitoa teidät vuoteeseen. Se on paljon varmempaa ja turvallisempaa niin teille kuin meillekin.»

Hartikka oli siis sidottu vuoteeseen. Hän käänteli lantioitaan ja tunsikin silloin köydet vartalonsa ympärillä. Kädet oli kuitenkin jätetty vapaiksi.

»Niin, teidän kätenne on jätetty vapaiksi. Ja kohta saatte köydet pois vartalonnekin ympäriltä. Voitte ruveta liikkumaan huoneessanne ja kokoomaan voimia. Ritari von Mauerbruch on kärsimättömästi odottanut teitä. Ymmärrettävistä syistä teidän terveydentilanne kiinnostaa häntä. — Minä lähden nyt, ja lähetän teille ruokaa. Kenties teillä on muitakin asioita toimitettavana. Olettehan maannut uppokumossa pian kaksi päivää ja yhden yön. No niin, jälleennäkemiin.»

Asemies poistui sitten hitain askelin. Hartikka ei vaivautunut kääntämään edes päätään. Asemiehen mentyä sulkeutui ovi ja raskas salpa putosi paikoilleen. Hartikka makasi hetkisen hiljaa huoneessaan ajatellen sitä uutta vaihetta, mikä hänen elämässään nyt oli alkanut. Missähän nyt olivat de la Gardie, kreivi Gyllenhjelm, Simuna-korpraali ja monet muut?

Hänet herätti arveluistaan oven käynti. Huoneeseen astui asemies, joka kantoi ruokaa puutarjottimella. Mies asetti tarjottimen Hartikan vuoteen viereen ja sanoi muutamia puolalaisia sanoja. Hartikka katsoi miestä kasvoihin. Merkillistä, nekin näyttivät tutuilta. Mutta mies ei sanonut muuta, katsoi vain häneen tiukasti takaisin ja osoitti Hartikan kädessä olevaa, Jaakko de la Gardien antamaa sormusta.

Mitähän mies sillä tarkoitti.

Äkkiä Hartikan päässä välähti muisto. Hän oli huudahtamaisillaan jotakin. Mutta mies nosti, aivankuin arvaten hänen ajatuksenjuoksunsa, varoittavasti sormen huulilleen.

Jatkuu.

Käyttäkää meidän myymiämme jokapäiväisiä kulutustavaroitamme:

IKL:n sinimustia tulitikkuja, tupakkaa, kahvia, saippuoita, kirjepaperia ja kuoria. -merkkisiä tavaroita saadaan vain meiltä.

Täydellinen hintaluettelo IKL:n arpajaisten voittoluettelon yhteyd.

IKL:n KAUPPA O.Y.,

Helsinki, Mikonkatu 15 A puhelin 20 306 (sarja), 26 404.

Kauniita kuvapostikortteja on nyt 17 eri lajia.

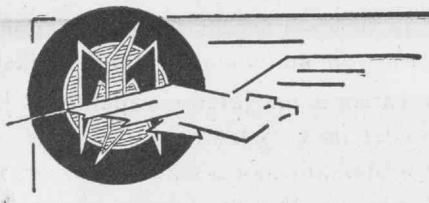

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

SM TURKU.

Turun Sinimustien toiminta on ollut erittäin vilkasta koko syyskauden, m.m. sen toimintaan ovat kuuluneet hyökkäysretket eri pitäjiin. Jo kesällä tehtiin hyökkäysretkiä Kuusistoon, Nousiaisiin ja Lemuun. Syysk. 22 pnä käytiin Loimaalla, jonne oli järjestetty juhla. Puhujina esiintyivät sinimustat E. *Eskola*, Anna *Levanto*, K. *Hanka* ja K. *Koponen*. Juhlan jälkeen perustettiin SmPo paikkakunnalle. Heti seuraavana sunnuntaina tehtiin retki Kyröön, jonne myöskin oli järjestetty juhla ja jossa puhuivat sinimustat M. *Seppälä*, Anna *Levanto*, K. *Honka*, K. *Koponen*, sekä pankinj. O. *Sihvonen*. Puheessaan Sihvonen mainitsi m.m., että vanhemmat menevät rakkaan Isänmaansa poveen varmoina siitä, että nuoriso on jatkava heidän työtään, sitä työtä, mikä on heiltä jäänyt kesken. Korkeatunnelmaisen juhlan jälkeen perustettiin SmPo paikkakunnalle. Turun Sinimustien laulu- ja lausuntakuorot ovat esittäneet reippaita esityksiään näissä juhlissa.

20. 10. olivat Turun ja Salon SmPo:t järjestäneet juhlan Salon V.P.K:n talolle, jossa puhujina esiintyi sinimustia. Avara juhlasali oli täynnä innostunutta yleisöä.

Turun Sinimustien ohjelmaan ovat myöskin kuuluneet korkeatunnelmaiset veljesillat.

T.k. 17 pnä järjestää Po suurjuhlan Turun V.P.K:n talossa. Puhujina tulevat esiintymään kansaned. *Kares*, maist. Anna-Liisa *Heikinheimo*, sekä Sinimustat Erkki *Ervamaa* ja Viljo *Lius*. Palokunnantalon suuri juhlasali, jonne sopii n. 1000 henkeä, tulee varmasti olemaan ääriään myöten täynnä yleisöä, kuten viime vuonnakin.

SmPrj.

SM NOKIA.

Po järjesti yleisen kerhoillan t.k:n 5 p:nä klo 19 keskustelukokouksen muodossa. Kerhoilta aloitettiin laulamalla »Luo lippujen», jonka jälkeen piti tervehdyspuheen SmRj Arvo *Tuomisto* tulkiten työläisnuorena suhtautumistaan SM-järjestöön. Esitys palkittiin suosionosoituksin. Laulettiin »Mustapaitain marssi», jota seurasi Sm Aaro *Salomaan* voimakashenkinen puhe, joka sai osakseen pitkäaikaiset suosionosoitukset. Ohjelman toisen osan aloitti »Me tahdomme», joka laulettiin yhteisesti. Seurasi SmPrj Lasse *Hyppösen* puhe SM-nuorison taistelusta. Puheen loputtua ilmoitettiin yleisöllä olevan tilaisuuden kysymyksien tekoon, mutta toistetuista kehoituksista huolimatta ei väittelijöitä ilmaantunut. Marxilaiset vastustajamme ahdistelevat yksinäisiä sm:a iltapimeällä ylivoimaisuuteensa luottaen, mutta eivät uskalla tulla väittelytilaisuuksiimme puolustamaan romahtavaa luokkavihan oppia. — Lopuksi laulettiin Maamme. Uusia jäseniä liittyi useita. — Alokaskurssit alkoivat 6. 11. ja jatkuvat 3 viikon ajan.

SmPrj.

Ilmaiseksi hinnastot.
Kello- ja Kultaliike OTAVA
HÄMEENLINNA
Kihloja, Kelloja y. m. halvat hinnat.

Kysykää aina meidän
Konttorikirjoja
joiden laatutakeena on 60-v. ammattikokemuksemme ja joita myyvät esim. Helsingin kaikki suurimmat paperikaupat.
J. F. Oläin OY Tampere. Puh. 3037

Tampereen Kahvikauppa
B. A. Eränen
Meidän kahvit parhaita!

JAAKKO RANTA
Kangas- ja Sekatavarakauppa
LAPUA

Lapuan Kirjakauppa
Y. SYVÄOJA
Puhelin 201.

Lapuan Kemikalio Elli Vihla
LAPUA Puh. 56

K. R. TAMMION perill.
Saarijärvi Puh. 52.
Leipomo—Konditoriliike- ja Kahvilat.

N. PATISEN
Puuseppäliike ja Ruumisarkkukauppa
JÄMSÄ, puh. 94.

Ruokatavarakauppa Toivo Västinen
Jämsänkoski puh. 93, (2 soit.)
Alansa erikoisliike paikkakunnalla.

J. A. Johanssonin Makkaratehdas
TAMPERE.
Myymälät: Hämeenkatu 27. Puh. 3048.
Kauppahallissa Puh. 3797.
TEHDAS ja KONTTORI: Läntinenkatu 34, puh. 3049.

Hotelli Tapiola Lapua, puh 93.
Ainoa kunnollinen hotelli- ja ravintolaliike Lapualla.

Lapuan Sähkö-Osakeyhtiö
Sähkövoimalaitos, Saha- ja höyläämö, Mylly- ja valssimylly.

HYVÄN TYÖN
HUOKEALLA
TEKEE

HÄMEEN SANOMAIN

KIRJAPAINO
ROTATIOPAINO
KIRJANSITOMO

HÄMEENLINNA - PUHELIMET 65, 303

PYYTÄKÄÄ TARJOUKSIAMME!

NAPPARI-LAKKI
Kotimainen tuote. PARHAIN!

Valto Nieminen Hämeenlinna Raatihuoneenk. 5
Hedelmä-, Herkku- ja Siirtomaatavarakauppa Puh. 336

Kohteliaimmin ilmoitan avanneeni täällä Kemikaali- ja Lyhyt-Tavaraliikkeen. Hyvin lajiteltu varasto kauneudenhoitovälineitä, Parranajovälineitä, Puhdistusaineita y. m. Eri osasto Trikootavaroita. Fanny Niemelän alusvaatetehtaan Liivejä, suuri valikoima.
Hämeenlinnan Lyhyt-Tavaraliike ja Kemikaali
Lyyli Lindqvist Rauhank. 5, Paavonkulma. Puh. 316

Hj. Salon Kultasepänliike
Hämeenlinna, Raatihuoneenk. 13. Puh. 338
Alallaan suurin ja parhaiten lajiteltu varasto.

J. Aallon Vaatturiliike Jämsänkoski, puh. 43.
Paikkakunnan huomatuin liike. Kankaita varastossa. Runsas mallikokoelma.

N. Kaukomaan Radioliike HÄMEENLINNA
Linnankatu 4. Puhelin 819.
Alallaan ainoa erikoisliike paikkakunnalla.

Jämsän Kauppahuone.
Alati vaihtuva varastomme takaa tavaran laadun ja halvimmat hinnat.

KARJALAN SUUNTA

Isänmaallisen kansanliikkeen äänenkannattaja Karjalassa

Ilmestyy Viipurissa
maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin iltapäivällä.

Tilaushinnat maaseudulla:

Koko vuodelta	55: —
Puolelta vuodelta	30: —
Neljännes vuodelta	18: —
Kuukaudelta	6: —

Tilauksia vastaanottavat postitoimistot, kirjakaupat ja lukuisat asiamiehet.

Tilatkaa! **Lukekaa!**

I lk.
Kahvila ja Ravintola
Musta Karhu
Tampere

Soittoa joka päivä klo 20—23,30.
Lauant. ja sunnunt. „ 14,30—16,30.

Sinimustien parhain ajanviettopaikka.

SUOSITELLAAN

Liikemerkki
(H R.)

Rautatavaroita
Rakennusaineita
Työkaluja
Taloustarpeita
Lasia
Porsliinia

tukuttain ja vähittäin

Hämeen Rautakauppa.
puhelimet: myymälä 221, konttori 222

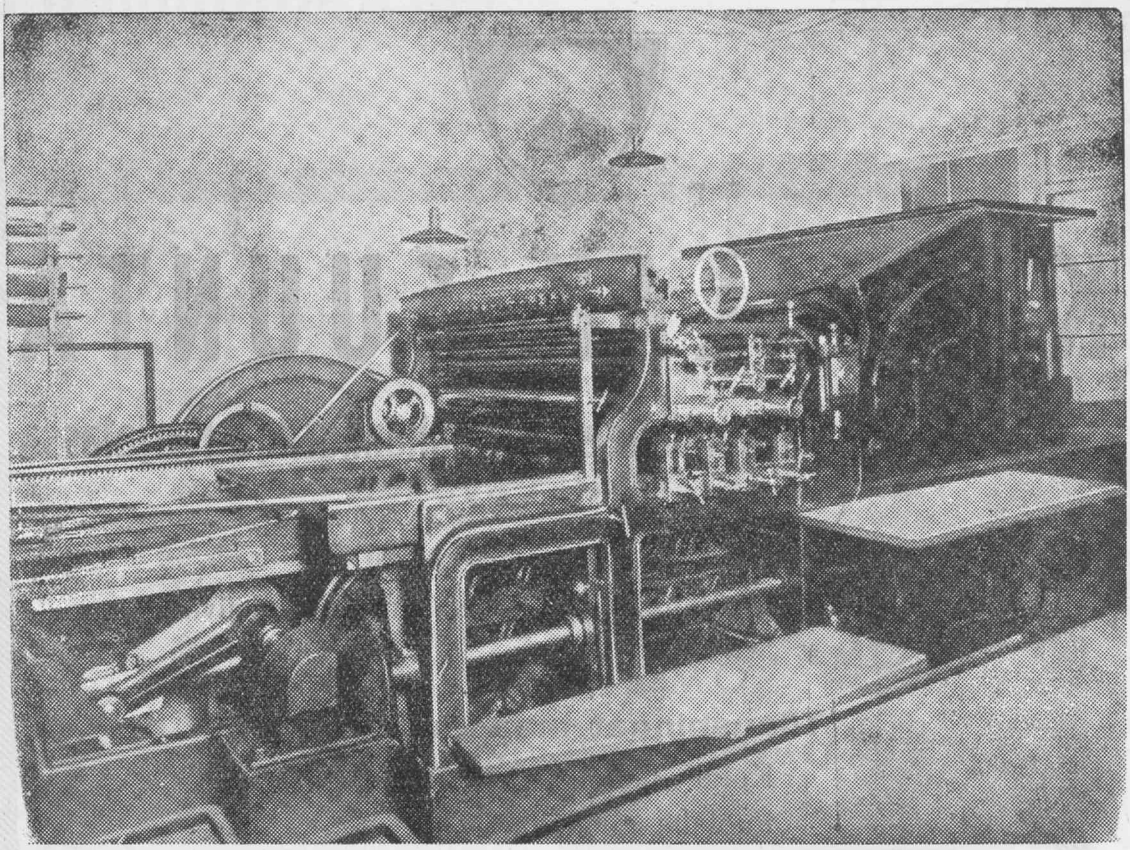

Teettäkää kaikki kirjapainotyönne

"IKL:n Kirjapainossa",

jonka työkykyä on suuresti lisätty

Sanomalehtiä	Tilapäistöitä
Aikakauslehtiä	Laskulomakkeita
Lentolehtiä	Kuitteja
Kirja- ja vihkotöitä	Kirjelomakkeita
Luetteloja	Kirjekuoria
Hinnastoja	Kiertokirjeitä
Vuosikertomuksia	Julisteita

y. m.; y. m.

Pyytäkää tarjousta! — Kaikki IKL:n työt omaan painoon!

SANOMALEHTI OY. KOKKOLAN KIRJAPAINO

KOKKOLA. ISOKATU 8. PUHELIN 19.

SANOMALEHTI
"POHJOLAN SUUNTA"

OULU, Albertinkatu 9.

Puhelimet: Ilmoituskonttori: 1293. Toimitus: 1291 ja 1292.

Isänmaallisen Kansanliikkeen äänenkannattaja koko Pohjois-Suomessa, Kalajokilaaksosta aina Petsamoon asti.

Laaja levenemisalue. Suuri levikki. Edullinen ilmoitusväline.

Ilmestyy 6 kertaa viikossa.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit ja lukuisat asiamiehet ympäri Oulun lääniä.

Varattu

Osk. Haakari

Herrainvaatetustarvikkeiden liike, Hämeenk. 11 Tampere.

Käsityöliike Värttinä LAPUA. PUH. 214.

Myy tunnettujen alan taiteilijoiden somittelujen mukaan valmistettuja kotikutoisia valmisteita, kuten ikkunaverhoja, pöytäliinoja, leposohvanpeitteitä ym. ym.

Hinnat kohtuulliset.

Vaatturiliike **Herran Aho** Lapua Puh. 157.

Suositellaan!

Suosittelemme **Ravintolaamme** Lapuan kirkonkylässä.

Lapuan Osuuskauppa r.l.

KIRJA-OSAKEYHTIÖ

Hämeenkatu 14. Puhelin 3571 TAMPERE.

Kirja- ja Paperikauppa.

Sandelsink.4 as 31
E Lahti

Ne ilmoittajat,

jotka haluavat päästä **suoraan ja läheiseen kosketukseen Porvoon kaupungin sekä sen laajan ja väkirikkaan maaseutuympäristön kanssa,** tekevät sen parhaiten sanomalehti **UUSIMAAN** välityksellä.

Jo yli 40 vuotta on **UUSIMAA** levinnyt vakavaraisuudestaan tunnettuun ja siis ostokykyiseen maakuntaan. Tänä aikana se on saavuttanut varman jalansijan vankan lukijakunnan keskuudessa, joten sitä voidaan suositella verrattomana mainosvälineenä.

Helsingin ja lähiympäristön

Sinimustat ja IKL:n jäsenet huom.!

Helsingissä ei ole I K L:n kirjapainoa. Teettäkää sen vuoksi kaikki tarvitsemanne painatustyöt tämän hengen elähdyttämässä **UUSIMAAN KIRJAPAINOSSA, Porvoossa.** Nykyisten erinomaisten liikeyhteyksien ansiosta se käy nopeasti ja vaivatta.

Työt suoritetaan nopeasti huolellisesti ja kohtuullisilla hinnoilla.

Kansallis-Osake-Pankki
Saarijärvi. Puh. 53. Avoinna klo 10—13.

Varatuomari, Asianajaja **A. Tulikoura**
Helsinki. Puh. 21323

SAARIJÄRVEN SÄÄSTÖPANKKI
Avoinna joka arkipäivä klo 10—13.
Kannonkosken konttori: tiist. ja lauant. 10—13

JUKKA KUUSISTO suomalainen Taidevalokuvaamo HELSINGISSÄ Unionink. 45. Puh. 22175

Palvelemme Teitä ruoka-, siirtom.- ja valmisvaateostoissanne
Paavo Tirkkonen Oy. Saarijärvi.

V. LIIMATAINEN Saarijärvi (ent. Vahlmanin talo.)
Liha- ja **Ruokatavaraliike.** (Huom! tarkistettu liha.)
Leipomo.

Hotelli Sillankorva Jämsä. Puh. 13.
Hotelli- ja ravintolaliike. SUOSITELLAAN!

Hinta 2:— Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.